

Nr 8.

Ankom till riksdagens kansli den 18 mars 1925 kl. 3 e. m.

*Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckta motioner
om ändringar i akten om Nationernas förbund m. m.*

Konstitutionsutskottet har till behandling i ett sammanhang förehaft motionerna nr 170—172 i första kammaren av herr *Lindhagen*, i vilka motioner hemställts:

a) i motionen nr 170, »att riksdagen ville, såsom en grundval för freden och *Sveriges deltagande i en nyorganisering av Nationernas förbund*, hos regeringen framhålla och förorda den *politiska* angelägenheten, att i förbundets grundsatser och praktik nationernas självbestämningsrätt och särskilt de österländska folkens berättigade strävan efter frigörelse från Europas hegemoni icke får, såsom senast skett i Genèveprotokollet, betraktas såsom en 'inre angelägenhet' för den härskande staten utan i högsta grad måste vara en *internationell rättsfråga* vid äventyr, att lösningen eljest kommer genom ett nytt världskrig»;

b) i motionen nr 171, »att riksdagen ville, såsom en grundval för freden och *Sveriges deltagande i en nyorganisering av Nationernas förbund*, hos regeringen framhålla och förorda den *ekonomiska* nödvändigheten av rätt och tillfällen för Östern lika väl som för Västern till nya boplatser för en växande trångbodd befolkning (befolkningsfrågan, rasernas likställighet) vid äventyr, att lösningen eljest kommer genom ett nytt världskrig»;

c) i motionen nr 172, »att riksdagen ville, såsom en grundval för freden och *Sveriges deltagande i en nyorganisering av Nationernas förbund*, hos regeringen framhålla och förorda:

1) ett begynnande bemödande till en ofrånkomlig *andlig* revolution i den europeiska statskonsten genom en sammansmältning mellan det gamla Österlandets djupare anda och den nutida Västerens mäktigare materia — ej blott intellektualism utan även samvete — vid äventyr, att eljest all fredssådd väsentligen faller på hälleberget.

2) en första ansats i sådant syfte genom avlösning av de gammaleuropeiska institutionerna inom förbundet, som resa oöverstigliga hinder för en sådan sinnesförändring, nämligen *dels* den av uteslutande militärer sammansatta permanenta rådgivande kommissionen för militära frågor och *dels* den av före-

trädesvis europeiska vetenskapsmän, mest professorer, rekryterade kommissionen för 'intellektuellt' samarbete.»

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionerna.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet finner icke påkallat, att riksdagen, på sätt motionären föreslår, gör framställning till regeringen i här berörda frågor. De i motionerna framförda önskemålen synas för övrigt alltför oklart och obestämt angivna för att kunna tjäna som riktlinjer för en till realiserande av praktiska mål syftande verksamhet. Detta gäller såväl de i motionerna nr 170 och 171 berörda nationalitets- och rasfrågorna som det i motionen nr 172 framställda förslaget om avlösning av de av Nationernas förbund tillsatta kommissionerna för militära frågor och för intellektuellt samarbete.

Utskottet får alltså hemställa,

att motionerna

a) I: 170

b) I: 171

c) I: 172

icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 17 mars 1925.

På konstitutionsutskottets vägnar:

K. von GEIJER.

Närvarande: Herrar von Geijer, Sävström, Strömberg, Thulin, Reuterskiöld, David Bergström, August Ljunggren*, N. J. F. Almkvist*, Pauli*, Nils Anton Nilsson, Vrang, Magnusson i Tumhult, K. A. Westman, Hallén, Andersson i Igelboda, Karlsson i Vadstena*, Sjöström, Forssell och Hansson i Bäck*.*

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herr Reuterskiöld, som yrkat, att utskottet måtte återlämna föreliggande motioner, vilka icke avse överenskommelser med främmande makter, då varken folkförbundets militärkommission eller »koordinationskommission» eller dess kommission för andligt samarbete till sin sammansättning bero av folkförbundsakten eller annat internationellt avtal, och då frågan om den politik, som Europa eller måhända världen efter svenskt initiativ borde med avseende å folkförbundet föra, helt faller utom utskottets behörighet.